

COLUMN

Tommy Wieringa

Stamtafel

De Duitse reis eindigt in Darmstadt, waar ik ben uitgenodigd door een dominee met het gezicht van een filmster. Zijn Stadtkirche is bij een bombardement grotendeels verwoest, alleen het koor bleef overeind. Daar luisteren nu honderdvijftig mensen eerst naar het volmaakte Duits van Martin Michael Driessen en dan naar het gestoethaspel met naamvallen van mij. In Duitsland word je helaas vaker met Rudi Carrell vergeleken dan met Goethe.

Ik begrijp de vrouwen wel die na de lezing rond de dominee samen-drommen en hem aanraken als ze met hem praten, hij is een begerlijke plaatsvervanger van Christus op aarde. In klein gezelschap gaan we ten slotte naar de gutbürgerliche Ratskeller Hausbrauerei aan de markt, net als de kerk grotendeels verwoest in de nacht van 11 op 12 september 1944. Voor de aanval op Darmstadt bestond geen strategische noodzaak, of het moest zijn dat de geallieerde vliegergroep experimenteerde met nieuwe technieken, die zich het beste op een nog onaange-tast historisch stadscentrum lieten testen. Door de drukgolven van luchtmijnen werden de daken van de gebouwen geblazen, waarna een kwart miljoen staafbrandbommen werd afgeworpen om een vuurstorm te ontketenen. Mensen die hun toe-vlucht hadden gezocht in de kelders van de binnenstad, verbrandden of stikten omdat de zuurstof uit de kel-ders werd weggezogen door de vuur-storm die temperaturen van boven de duizend graden Celsius bereikte. Die nacht stierven zo'n twaalfdui-zend mensen, onder wie een paar duizend kinderen. De industriege-bieden buiten de stad bleven grotendeels ongemoeid.

Vijfenzeventig jaar later drinken we bier en eten we worst met zuurkool in het voormalige doelgebied van RAF-vliegergroep No. 5. Schuin tegenover mij zit een rechter uit Beieren, die ik hier Hartmut Zieler zal noemen, die al na één bier de voordelen van etnische profie

ring uiteenzet. Een kwestie van gezond verstand, vindt hij. „Elke twee neger bij een station kun je met een gerust hart arresteren omdat-ie iets op zijn kerfstok heeft.” Ik kijk naar hem, deze vertegenwoordiger van de orde. Lichtblauwe lamswolven trui, ruitjeshemd eronder (het kan al fris zijn in oktober), goudomrand brilletje; als je niet beter wist in alles een representant van het gematigde midden. Ik antwoord: „Ik neem aan dat u uw woorden niet aan het tafeltje daar zou herhalen?” Een donkere jongen en meisje te midden van blanke leeftijdsgenoten - zij met een hoge, Erykah Badu-achtige wrong op haar hoofd. Hij pareert mijn vraag met een voorbeeld uit zijn rechts-praktijk, over een zwarte jongeman, zoon van een hoogwaardigheidsbe-kleder uit Triest, die niettegenstaan-de zijn goede afkomst en keurige voortkomen een heroïnesmokeelaar bleek. Dat je niet op uiterlijk moet af-gaan, is de vrome leugen van een rechter in wiens rechtszaal het na-deel van de twijfel heerst voor ieder-een met een migratieachtergrond.

Als Halle dan geen antisemitische aanslag was, wanneer is het er dan wel een?

Over de aanslag in Halle zegt hij even later: „Typisch de Joden om de daad van een eenzame gek als een antisemitische aanslag te framen. Alles voor de aandacht.” Ik begrijp dat ik naar de brede onder-stroom van het Europese antisemi-tisme kijk - niet de sieghelende voetbalsupporter of de zwaarbewa-pende rechtsextremist, maar een ho-ghe functionaris van de derde macht die opgelucht is dat je er eindelijk weer voor uit mag komen; te lang was zulk alledaags antisemitisme rond de stamtafels taboe.

Omdat ik zweer bij de socratische methode, vraag ik: „Als Halle dan geen antisemitische aanslag was, wanneer is het er dan wel een?” Maar dan dringt zich Martin Michael Dries-sen tussenbeide: of we deze Bierkel-lerdiscussie kunnen beëindigen, hij heeft er tabak van. Wat jammer is, want in de kelder van de kreuikloze rechter was ik vast en zeker op resten Holocaustrevisionisme en echo's van de *Protocollen van Zion* gestuit, wat W.G. Sebald noemt „de legende van een even onzichtbare als alomtegen-woordige, het volk van binnenuit aantastende vijand - een legende die in Duitsland na de Eerste Wereldoor-log vanuit de kroeg via de pers en de cultuurindustrie doordrong in de staatsorganen en uiteindelijk in de wetgevende macht”. Waar ze altijd nog rondspookt in de rechtszaal van Herr Dr. Hartmut Zieler, rechter te Beieren.

Tommy Wieringa schrijft elke week een column op deze plaats.

De onvrede van de boeren, aanvankelijk gericht tegen de stikstofregels van provincies, kreeg afgelopen week een landelijk karakter. In colonne trokken boeren woensdag-massaal door het centrum van Den Haag, om daar enige uren de binnenstad te bezet-ten. Daarna zetten ze hun tractors op het Malieveld.

Boeren laten hun onvrede ook blijken op hun eigen erf.

BOERENPROTESTEN

De pijn van 'de grootste vervuilers'

Na nieuwe demonstraties van boeren neemt minister Schouten van Landbouw zes weken de tijd om een oplossing te vinden voor het stikstofprobleem. Wat staat voor de boeren op het spel?

Door onze redacteur Jorg Leijten

AMSTERDAM. En weer stond het Malieveld vol trekkers. Na een demonstratie tegen het RIVM en zijn stikstofmeetmodellen trokken de boeren woensdag naar Den Haag. 'Met dit stikstof-beleid raken we alles kwijt', stond op een van de spandoeken. Minister Carola Schouten (Landbouw, ChristenUnie) adviseerde provincies uit te gaan van de capaciteit van de stallen, in het voorbeeld 100 koeien. De provincies - die de vergunningen verlenen - willen verder gaan en de de feitelijke situatie aanhouden, dus 70 koeien. Als de boer besluit dat hij niet verder wil groeien, mocht hij het ongebruikte deel van zijn vergun-ning verkopen. Dat mag nu niet meer van de provincies. Alleen als de boer afbouwt, dus min-der dan 70 koeien gaat houden, mag hij een deel van zijn stikstofruimte verkopen.

In beide gevallen raakt dat een bedrijf uitein-delijk financieel, zegt Clemens van der Aa, sectorspecialist food en agri bij de Rabobank. „Ver-geet niet dat een boer die wil verduurzamen daar al jaren mee bezig is: vergunningen verkrijgen en het bouwen en vullen van de stal. Zoiets moet groeien. Dus begin je bijvoorbeeld met 50 koeien om via 70 koeien naar 100 koeien te groeien.”

Door de maatregel klopt straks de rekensom van de boer niet meer, zegt Jos Verstegen, senior onderzoeker business innovation bij de Wage-ningen Universiteit (WUR). „Op korte termijn verandert wellicht niet veel, maar als je je volle-dige vergunning wilt benutten, moet je fors in-vesteren. En als je wilt stoppen, dan wordt dat een lastig verhaal als je maar heel weinig rech-

ten mag verkopen. Je wilt niet met een restschuld blijven zitten.” Van der Aa rekent voor: iemand die 30 koeien mist, mist grofweg 2.000 tot 2.500 euro aan op-brengst per jaar per koe. Op 30 koeien scheelt dat 60.000 tot 75.000 euro, terwijl een deel van de kosten al gemaakt is. „Een boer kan daardoor niet aan zijn aflossingsverplichtingen voldoen en dat leidt weer tot uitstel van investeringen. Een be-drijf komt uiteindelijk volledig op slot te zitten.” Hij snapt de onvrede onder de boeren wel. „Af-gelopen jaren bleek dat er in Nederland te veel fosfaat wordt uitgestoten. De helft van de melk-veehouders moest toen al met 8 procent krim-pen en flink bijbetalen om het beoogde aantal koeien te mogen houden. Dat ging om tien- tot honderdduizenden euro's. Om nu te horen dat ze weer moeten inleveren, dat is heel wrang.”

Juristen zeggen dat de provincieregels geen stand houden bij de rechter. Tegenover het af-nemen van rechten zou een financiële vergoe-ding moeten staan en die ligt nu niet op tafel. Hebben de boeren daarmee een punt met hun onvrede? Natuurlijk, zegt Verstegen. „Iedereen zal moeten bijdragen aan het oplossen van het stikstofprobleem. De boeren beseffen dat ook. Maar beslis dat met de boeren en niet vóór hen.” „Ik snap dat de boeren boos zijn, maar aan de andere kant zorgt de landbouw nationaal gezien wel voor bijna de helft van de stikstofdepositie”, zegt Ralph Frins, onderzoeker natuurbescher-mingsrecht bij de Radboud Universiteit. „Je moet stappen zetten richting natuurherstel. De focus ligt nu op de landbouw, maar het raakt ie-dereden, ook de industrie. Heb je een vergunning voor het gebruiken van twee stoomketels en heb je er maar één gebouwd, dan ben je de rechten van in ieder geval die tweede ketel ook kwijt.”

liever naar het malieveld dan aan de hanebalk

denkt u er wel eens over om uit het leven te stappen? vroeg agrarisch coach monique te kiefte in 2018 aan een aantal boeren

meer dan 10 mensen zeiden ja zegt ze in een item van nieuwswuur van november vorig jaar

echt zorgen maakte ze zich pas wanneer een boer niks zei en zij zag dat hij zich betrappt voelde

boeren zijn binnenvetters die vragen niet makkelijk om hulp

verlies je je boerderij dan verlies je niet alleen je eigen baan

je verliest de baan van je kind grond waar je een band mee hebt

het is niet het failliet van een man maar van een familie

je laat verloren gaan wat je ouders en hun ouders hebben opgebouwd

daar zou ik ook voor met de trekker naar den haag gaan

toen ik niet durfde te springen heb ik de dominee gebeld

zegt een brabantse varkensboer in hetzelfde item

die is meteen gekomen en heeft mij gezegd

haal dat touw alsjeblieft weg daar

Tsead Bruinja Dichter des Vaderlands

FOTO'S OLIVIER MIDDENDORP

Dit Weekend

D66 Regeringspartijen VVD, CDA en ChristenUnie beginnen hun geduld met coalitiepartner D66 te verliezen. Pagina 14-15

Ruinerwold Inwoners van Ruinerwold trekken het zich aan dat een gezin in hun dorp volledig afgezon-derd leefde op een boerderij. Pagina 22-23

O opinie/debat

Hoe de moderne politieke redenaar kan overtuigen pagina 04-5

Joris Luyendijk: Brexit of niet, de leugen regeert pagina 09

Zihni Özdil: een dwingende agrarische minderheid pagina 012

e economie

Special: zoektocht naar heilige algoritmes pagina E14-17

Reus op de muziekmarkt pagina E9

Zij krijgen geen bankrekening of hypotheek pagina E10-12

S sport

De nazaten van Totilas naderen de top in de dressuur + Interview met Totilas' voormalige berijder, Edward Gal pagina E26-28

Racisme in het voetbal is geen plaag uit het verleden pagina E29

W wetenschap

De wereldwijde geschiedenis van slavernij pagina W6-7

Wanneer kan je vaccineren verplichten? pagina W2-3

Quantumgeheimen pagina W10-11

leven HET WEEKEND

Overall camera's in de straat pagina L4-5

Raad wat de wintermen eigenlijk zeggen pagina L6-7

Een ode aan de telefoon pagina L12-13

Familieberichten E31-35 | **Colofon, weer** 35 | **Scripto, sudoku** L27 | **Tv-gegevens** L24-27 |

